

UNG FÖRETAGSAMHET

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden och ideell utbildningsorganisation. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling.

Bottennappen som kan isolera ditt hus

UF-alumner tar fram innovativt isoleringsmaterial av tång och alger

Taufeeq vände utanförskap till affärsidé

Prisad app ska hjälpa unga in på arbetsmarknaden snabbare

Här blir grundskoleelevernas idéer verklighet

Genom Ung Företagsamhet får de lösa riktiga utmaningar från näringslivet

Jämnare spelplan för unga genom UF-företagande

Ny forskning visar på flera effekter av att driva UF-företag på gymnasiet

ung
företagsamhet

A Member of JA Worldwide

Vi utbildar unga i entreprenörskap – på riktigt

Ung Företagsamhet ger barn och ungdomar möjlighet att pröva och utveckla sin företagsamhet och kreativitet. Dessutom erbjuder vi stöd och utbildning för lärare, både inom grundskolan och på gymnasiet.

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement (JA). Sedan 1980 har vi utbildat nästan 600 000 gymnasieelever i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar vi även i grundskolan där vi finns på hälften av landets grundskolor genom våra läromedel och utbildningar. Vi driver även nätverket UF alumni för tidigare UF-företagare. Vi har 24 regionkontor, ett nationellt kansli och cirka 150 anställda i hela landet. Vi stöds både av offentliga medel och det privata näringslivet.

Vi som gjort tidningen

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden och ideell utbildningsorganisation. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling.

Ansvarig utgivare

Tove Jarl

Redaktör

Per Brandt
Elin Östblom

Grafisk formgivning

Södra tornet

Postadress

Ung Företagsamhet
i Sverige
Box 5501
114 85 Stockholm
ungforetagsamhet.se
Stockholm maj 2024

Tack till

Svenska Dagbladet vars generösa stöd gjort bilagan möjlig.

Vi skapar företagsamma människor – för en positiv samhällsutveckling

I en tid av ekonomisk osäkerhet och prövningar både på nationell och individuell nivå är det viktigare än någonsin att vi ger unga rätt verktyg och förutsättningar att möta sin framtid. Att få träna sin företagsamhet under hela skolgången – både på grundskolan och i gymnasiet – är ett sådant verktyg. I över 40 år har vi på Ung Företagsamhet utbildat nästan 600 000 gymnasieelever i entreprenörskap. Det här läsåret slår vi nytt rekord med hela 38 824 gymnasieelever som driver UF-företag. Vi finns även på hälften av Sveriges grundskolor, genom våra läromedel och utbildningar samt driver vårt nätverk UF alumni som ger unga entreprenörer personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät.

Genom oss får elever i grundskolan och gymnasiet utlopp för sina kreativa idéer, utvecklar förmågor som att samarbeta, ta ansvar och får ökat självförtroende och självledarskap. De utvecklar sina entreprenöriella förmågor – sin företagsamhet – vilket kommer vara eftertraktat på morgondagens arbetsmarknad oavsett om de startar eget eller blir anställda. För företagsamma människor behövs på alla företag och i hela samhället – för en positiv samhällsutveckling.

Vi ger unga på så sett dubbel trygghet. Forskning visar också att tidigare UF-företagare:

- kommer snabbare ut på arbetsmarknaden och har färre arbetslöshetsdagar
- startare oftare företag som anställer fler
- tjänar mer.

Att vi utsågs till Årets samhällsaktör, kategori ledarskap, 2023 (läs mer här till höger) är ett kvitto på att våra metoder har en positiv effekt på samhället. I den här bilagan finns fler exempel från vår verksamhet. Vi är stolta över våra resultat – men inte nöjda.

Ung Företagsamhet verkar för att ge alla unga, oavsett bakgrund, chansen att utveckla sin företagsamhet under hela sin skolgång. Vi står redo att stötta fler skolor, lärare och elever, men då behöver förutsättningarna ändras och där kan såväl regering, Skolverket, huvudmän och många fler bidra.

Vi vill att;

- entreprenörskap som ämne blir obligatoriskt på alla program och ger meritpoäng
- regelverket för UF-företagare förenklas
- entreprenörskap finns i ämnen inom grundskolan (samhällskunskap och teknik). Så eleverna verkligen får träna sina entreprenöriella färdigheter tidigt.

Det är inte lätt, varken som ung eller vårdnadshavare, att välja en framtida väg redan i skolan. Men oavsett inriktning ger entreprenörskap unga ett försprång in i framtiden då de tar med sig en rad fördelar in i arbetslivet. Att utveckla sin företagsamhet ger en trygghet inför framtiden, och stora möjligheter att fylla den med just det som man är bra på och drivs av. Helt enkelt schyssta förutsättningar att få ett bra och kul jobb. Eller att skapa sig ett. Oavsett arbetsmarknad.

Tove Jarl, vd Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet är Årets samhällsaktör

För sitt arbete med att ge unga möjlighet att pröva sina idéer, förmågor att leda sig själva och andra och för sin dokumenterade samhällspåverkande effekt. Ung Företagsamhet utsågs till Årets samhällsaktör 2023, kategori ledarskap.

Årets samhällsaktör delas ut av Gullers Grupp tillsammans med Dagens industri till en person eller organisation som ser bortom den egna nyttan, har en systempåverkan och en positiv effekt på samhällsutvecklingen. Priset delas ut i kategorierna: hållbarhet, ledarskap och innovation för att lyfta fram insatser som går utöver det vanliga. Ung Företagsamhet utsågs till vinnare 2023 i kategorin ledarskap av en jury bestående av Peter Holmstedt (Gullers Grupp), Britta Wallgren (Capio Sverige), Ulrika Årehed Kågström (Cancerfonden) och Ellen Gustafsson (Dagens Industri).

– Att Ung Företagsamhet har utsetts till Årets samhällsaktör, kategori ledarskap, är ett bevis på att vi har en stor och positiv samhällspåverkan och utmärkelsen stärker oss i vårt fortsatta arbete. Jag är stolt över vår organisation som arbetar för att få alla unga att tro på sig själva, sina idéer och att de ska få utveckla sin företagsamhet. Vi ger unga rätt förutsättningar att leda sig själv och andra, dessa egenskaper är allt viktigare i en orolig tid med en snabbföränderlig arbetsmarknad som ställer höga krav på dagens unga, säger Tove Jarl, vd på Ung Företagsamhet om utmärkelsen.

– Det är ett verkligt kvitto på Ung Företagsamhets betydelse för barn och unga i Sverige, både i grundskolan och gymnasiet. Dagens unga är morgondagens entreprenörer och medarbetare och genom oss får de verktyg att utveckla sitt självledarskap, öka sitt självförtroende och få större egenmakt över sin framtid. Kort sagt, genom att stärka våra ungdomar bidrar Ung Företagsamhet till en positiv samhällsutveckling, säger Carola Lemne, styrelseordförande för Ung Företagsamhet.

Juryns motivering: "För att de hjälper unga att förstå hur företagsamhet fungerar i praktiken. De ger ungdomar möjlighet att pröva sina idéer under trygga former, samverka med olika aktörer samt leda sig själva och andra. Genom sin uthållighet, bredd och förmåga att samla såväl skola, som näringsliv och kommunledningar över hela Sverige har Ung Företagsamhet stort genomslag och dokumenterad samhällspåverkande effekt."

Ung Företagsamhet var en av tre finalister i kategorin ledarskap, tillsammans med Forsvarsmakten och Ukrainian Professional Support Center.

**Henrik Steinbrecher, ledamot,
Bertil Edlunds Stiftelse**
Partner till Ung Företagsamhet

Hur kan entreprenörskap stärka unga och samhället?

– Entreprenörskap är roligt och utmanande och ger en stor känsla av tillfredställelse som skapar självkänsla och självförtroende hos de ungdomar som får pröva på det inom ramen för Ung Företagsamhet. Ung Företagsamhet ger därför ungdomarna nya perspektiv på sin egen väg framåt.

Varför behöver Sverige fler entreprenörer?

– Sveriges välstånd bygger på ett starkt företagande med entreprenörskrafter som med innovations- och initiativkraft lyckas att växa och skapa företag.

UF-alumner tar fram isolering av tång och alger

Från tång och alger till miljövänlig byggisolering och renare stränder. Janna Naser och William Khzouz har prisats och uppmärksammats för sin innovativa affärsidé som utvecklades som UF-företag. Själva lyfter de gärna betydelsen av nätverket UF alumni för stödet på resan från idé mot en färdig produkt.

Janna Naser och William Khzouz drev, tillsammans med en klasskamrat, UF-företag på naturvetenskapsprogrammet i Örebro förra läsåret och det var då de formade sin affärsidé och innovation på allvar. En miljövänlig isolering – av alger och tång.

Själva idén hade Janna fått när hon tidigare deltog i entreprenörskapsevenet Emax och fick, genom en person inom byggbranschen, reda på att isoleringsmaterial var ett stort problem kopplat till miljö och hållbarhet.

– Jag hade läst att alg- och tånghantering var kostsamt så jag tänkte "vad kan man göra av det?" Jag kontaktade forskare på Göteborgs universitet som berättade att det finns hus i Danmark som isolerats med alger som stått i över 200 år, så det funkar, säger Janna.

UF-året användes till att fortsätta utveckla idén och de tog bland annat hem Årets UF-företag i Örebro samt deltog på SM i Ung Företagsamhet. Efter studenten valde Janna och William att driva företaget vidare som Alga Insulation AB för att ta nästa steg.

– UF-året gav nya perspektiv och en realistisk bild av att driva företag, det är inte alltid enkelt men

kul. Jag fick testa förmågor som jag inte gjort innan och gå från idé till handling. Det var det som gjorde att jag vågade ta steget och driva den här idén vidare, säger Janna.

Just nu pågår laboratorietester i samarbete med det statliga forskningsinstitutet RISE som även utför provning och certifiering. Höga salt- och mineralhalter samt en inbyggd brandsäker struktur gör alger och tång lämpligt som isoleringsmaterial. Används uppspolade alger och tång kan det bidra till renare stränder, använder man odlade alger så bidrar de till att suga upp mycket koldioxid så även miljöeffekterna är goda, berättar duon. Målet är att produkten ska ut på marknaden 2026.

– Det är många förfrågningar om pilotprojekt och att många vill ha vår produkt är skönt, men vi vill leverera en högpresterande produkt och låter det därför ta tid innan vi ingår i ett projekt, säger William.

Affärsidén har väckt uppmärksamhet och de har fått priser och kapitaltillskott från flera olika håll för att förverkliga sin vision. Genom UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare,

har de bland annat fått Familjen Spendrups stipendium (50 000 kronor) och Anders Walls stipendium (125 000 kronor). Både William och Janna betonar betydelsen av nätverket för deras vidare entreprenörsresa.

– Det har varit jätteviktigt. Man får inte bara tillbaka x antal kronor utan även en push i självkänslan. Att det finns fler som tror på vår affärsidé. Jag trodde inte att möjligheterna inom UF alumni skulle vara så bra, det har varit väldigt värdefullt, säger Janna.

Förutom möjligheter till ekonomiskt stöd är det framför allt nätverkandet som duon lyfter fram som betydelsefullt.

– Det har varit en trygghet och stöd eftersom många är eller har varit i samma position. Man vet att man kan höra av sig till vem som helst inom nätverket och få hjälp. Att ha ett bra nätverk är en av de viktigaste sakerna, säger Janna.

– Det handlar mycket om att ge och ta. Det blir många bra samtal, reflektioner och insikter. Sedan är det också kul att bara hänga. Jag har också fått uppleva många platser som jag inte hade gjort annars genom UF alumnis events, säger William.

Foto: Samuel Steen/Företagarna

UF alumni

UF alumni är nätverket för dig som tidigare har drivit UF-företag och gillar entreprenörskap. UF alumni ger dig personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät inom näringslivet och med andra drivna unga personer. Medlemskapet är kostnadsfritt.

Har du drivit UF-företag, känner någon som gör eller har gjort det? Scanna QR-koden för medlemskap idag.

Boo Gunnarson, företagsexpert, Visma Spcs
Partner till Ung Företagsamhet

Varför vill ni engagera er i samhället och unga?

– Vi är övertygade om att nya idéer och företagande är nycklarna till en hållbar framtid.

Som arbetsgivare, är det meriterande som jobbsökande att ha drivit ett UF-företag?

– Att få utveckla sin företagsamhet är till nytta för företagslivet såväl som i arbetslivet. UF-året utvecklar färdigheter som vi som arbetsgivare värderar högt.

Fortfarande nytta av UF-året – nio år senare

Höjt självförtroende, nätverkande, presentationsteknik, problemlösning och hållbarhet som drivkraft. Nio år senare – som anställd och inom en helt annan bransch – har Simone Rishede fortfarande dagligen nytta av sitt UF-företagande.

Egenproducerad granola. Det var affärsidén för Simone Rishedes UF-företag Prandium UF som hon drev i Laholm tillsammans med några klasskompisar läsåret 2015/2016. Det var framgångsrikt och de vann flera priser – sedan dess har hon brunnit för entreprenörskap och hållbarhet. Simone har pluggat och testat på att driva eget men är sedan ett par år tillbaka anställd på Eleiko, ett detaljhandelsföretag som tillverkar och säljer styrke- och träningsutrustning, där hon nu är hållbarhetschef. UF-året minns hon med värme.

– Dels fick det mig att tro på mig själv, det är verkligen speciellt att driva UF-företag och jättelärorikt. Det pushade mig verkligen, säger hon.

UF-året gör sig även påmint i vardagen – trots att det gått flera år. Simone har fortfarande kvar delar av nätverket som hon fick under UF-året och som hon träffar ibland. Hon har även varit engagerad i UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare, och suttit med i UF alumni Hallands styrelse. Även på hennes arbetsplats kommer erfarenheterna från UF-företagandet till nytta fortfarande.

– Jag har till exempel inga problem att stå på en scen och tro på mig själv, pitcha fick vi ju göra mycket under UF-året och att kunna nätverka har jag nytta av fortfarande. Vi gjorde även en hel del konceptutveckling som jag tagit med mig och att ständigt leta förbättringar och lösa problem är kunskaper jag använder dagligen. Det är därför Ung Företagsamhet är så bra och det är viktigt att ungdomar får testa på det.

Även intresset för hållbarhetsarbetet växte sig starkare under UF-året.

– Det gav mig en tro på att jag kan arbeta med hållbarhet. Att få inte bara göra en befintlig produkt hållbar utan att få in hållbarhet som kärna och skapa en affär som gör nytta. Det är med hjälp av entreprenörskunskaperna jag har fått som vi har kunnat bygga upp vårt hållbarhetsarbete här.

– Jag ser mig fortfarande som en entreprenör, eller intraprenör. Trots att jag är anställd på ett bolag som funnits sedan 1950-talet så har jag stor passion för att vara en del av att driva företaget framåt, på ett lönsamt och hållbart sätt.

Foto: Eleiko

Simone Rishede har dagligen nytta av sitt UF-år även som anställd

Taufeeqs utanförskap ska hjälpa unga till jobb

En gratis app som hjälper unga in på arbetsmarknaden och bidrar till att lösa kompetensförsörjningen. Taufeeq Saleh använde sitt eget utanförskap till affärsidé som UF-företag – en satsning han nu tar vidare.

Fjällbacka i Bohuslän var en bra plats att komma till, integrations- och språkmässigt, när 10-årige Taufeeq Saleh och hans familj flydde undan kriget, även om mycket var annorlunda och det var få nyanlända där. Det var när det var dags att söka sommarjobb som han upplevde ett utanförskap.

– Nästan alla sommarjobb gick genom kontakter till familjerna, men jag som inte var född här hade inte något sådant nätverk. Det ville jag ändra på, säger Taufeeq.

Redan då föddes idén om en app där unga, oavsett kontaktnät eller bakgrund, ska hitta sitt första jobb. En app som sänker trösklarna till arbetsmarknaden, minskar utanförskapet för unga och samtidigt bidra till att lösa kompetensförsörjningen.

Det blev sedan affärsidén när Taufeeq drev UF-företaget Sobb UF med skolkompisarna Viktor Karlsson, Kristian Westfeldt och Johan Lysemark läsåret 2022/2023 i Göteborg. UF-företaget hyllades stort när de vann guld för Årets UF-företag på SM i Ung Företagsamhet då juryn bland annat skrev att den löser ett verkligt problem och att företaget kan "bidra till att främja psykisk hälsa och motverka kriminalitet." Hyllningarna fortsatte även under EM i Ung Företagsamhet där de vann silver. För Taufeeq personligen blev det också två titlar till, Årets unga ledare på SM och JA alumnis ledarskapspris på EM.

Vad gav UF-året dig mer än utmärkelserna?

– Jag kände mig långt ifrån en entreprenör

innan, men UF-året gjorde att entreprenörskap inte kändes så farligt, att jag kände att jag också kan det här. Mitt ledarskap utvecklades också mycket under UF-året genom att hantera alla utmaningar. Sedan kontaktnätet, jag känner en trygghet i att jag har bra människor runt mig, som jag inte hade på samma sätt innan jag drev UF-företag.

Efter UF-året driver Taufeeq affärsidén vidare under namnet Emploify, där han jobbar för att ta företaget till nästa nivå.

– Jag har en ambition om att finnas över hela Europa om fem år. Ungdomsarbetslösheten finns över hela världen, det är tre miljoner unga i Europa som inte hittar jobb samtidigt som företag skriker efter personal. Jag ser stor potential i att kunna hjälpa företag och ungdomar samtidigt, säger han.

Att bryta olika typer av utanförskap hos unga är viktigt och en drivkraft för Taufeeq. Där är entreprenörskap i skolan en betydelsefull faktor enligt honom.

– Ungdomsarbetslöshet kan leda till socialt utanförskap för unga, det kan enligt Unicef Sverige orsaka ohälsa, våld och kriminalitet. Det är även viktigt för integrationen. Genom att få jobb tidigt kommer man in i samhället, lär sig språket och bygger nätverk.

– Genom entreprenörskap får man kraftfulla verktyg att förändra samhället man lever i. Att driva UF-företag handlar mycket om att knyta kontakter

och det är ett bra sätt att lära känna nya människor. Det är också en bra ingång till näringslivet. Jag tror på mer entreprenörskap i skolan och i tidig ålder. Det hade hjälpt mig att tidigare inse att jag kan den här biten.

Per Agebäck, Partner,
Triton Advisers Sweden
Partner till Ung Företagsamhet

Hur kan entreprenörskap bidra till att bryta utanförskap och skapa ett starkare samhälle?

– Det är ett väldigt bra verktyg för att integrera och få människor i arbete. Aktiviteter som skapar arbetstillfällen, driver ekonomisk tillväxt och som löser samhällsproblem bidrar alltid till ett starkare samhälle, och här bidrar entreprenörskap på ett meningsfullt sätt.

Lekpark och pirog – elevernas idéer verklighet utanför klassrummen

En djungellekplats som ska byggas i Värmland och ny pirogsmak i Skaraborg. Genom Ung Företagsamhet får grundskoleelever testa sina entreprenöriella idéer på riktiga utmaningar från näringslivet – där idéerna även kan bli verklighet utanför skolans väggar.

Ung Företagsamhets kostnadsfria läromedel Globala utmaningar knyter grundskolor och arbetsliv närmare varandra, lyfter de globala målen och visar hur viktigt innovation och entreprenörskap är i arbetet med dessa. Konceptet, som möjliggjordes genom investering från Ljungbergsfonden, låter grundskoleelever jobba med att hitta lösningar på autentiska utmaningar - direkt hämtade från näringslivet. Det handlar bland annat om hur man kan minska kaffesvinnet, ersätta plast med pappersprodukter eller skapa en schysstare gamingvärld och det finns även möjlighet att skapa regionala grundskoleutmaningar.

Genom utmaningarna får eleverna träna sina entreprenöriella förmågor – och att gå från idé till verklighet. Ibland även utanför klassrummen.

I Skaraborg fick högstadiel elever sätta tänderna i en grundskoleutmaning från Ung Företagsamhet Skaraborgs regionala partner Dafgård – att ta fram en ny, innovativ och kostnadseffektiv smak till pirogen Gorbys. Eleverna jobbade med utmaningen i bland annat hem- och konsumentkunskap under hösten innan tre finalister valdes ut som fick laga sitt recept i livsmedelsföretagets kök inför en jury med bland andra stjärnkocken Leif Mannerström. Där utsågs "Superkebaben", med en bas av kycklingkebab, till vinnare. Elever från Dalängskolan, Lidköping, låg bakom vinnarpirogen som nu ska produceras.

– Det känns helt sjukt! Vi förväntade oss inte detta! Konkurrenten var så tuff!, sa vinnarna efter segern.

Även hos Ung Företagsamhet Värmland har arbetet med grundskoleutmaningar varit en succé och en bidragande orsak till en stor regional tillväxt i antal grundskolor som arbetar med Ung Företagsamhets läromedel och utbildningskoncept. I Karlstad startar i höst också bygget av en Djungellekpark – ett resultat av en tidigare grundskoleutmaning Ung Företagsamhet Värmland hade med sin partner, parkutrustningsföretaget Stiliom. Tone Lindblom, Selma Holmqvist och Molly Jernström i årskurs 3 på Södra

Råtorpsskolan är trion som ligger bakom det vinnande förslaget som nu ska bli verklighet.

– Det känns väldigt roligt! Det ska bli kul att barn kan få leka där på riktigt, säger Selma.

Vad lärde ni er under arbetet?

– Att samarbeta och vi lärde oss mer om de globala målen. Och att prata in för en stor publik, säger Selma.

Att låta grundskoleelever arbeta entreprenöriellt ger mycket enligt trions lärare, Marianne Ahlstrand och Marie Lindmark.

– Under arbetets gång tränar och utvecklar eleverna många olika förmågor, bland annat att samarbeta, söka information, intervjua, diskutera, förklara och argumentera. De tränar även på att planera sitt arbete och dokumentera detta, säger de.

– Eleverna blir väldigt engagerade av skarpa uppdrag och det är lätt att få med alla elever i arbetet. Eleverna blev modigare och modigare för varje gång och det var kul att se dem växa med uppdraget och klara sig mer och mer på egen hand.

Beslutet att investera en miljon kronor på att bygga lekplatsen togs av Karlstads kommunstyrelse, där eleverna fick presentera sitt vinnande bidrag.

– Det här är ett bra samarbete, där näringsliv och skola via Ung Företagsamhet inte bara lyckats engagera våra unga medborgare utan även skapat något värdefullt på riktigt, säger Linda Larsson (S), kommunstyrelsens ordförande.

Enligt henne finns flera fördelar för dem som kommun med att arbeta med entreprenörskap i grundskolan.

– En av de viktigaste är förstås att barnen lär sig att det går att påverka sin egen framtid. På sikt kan det betyda lägre arbetslöshet och därmed färre som behöver försörjningsstöd. Det är också

ett bra sätt att motverka segregation. Att ha ett jobb att gå till gör att du blir en del av en gemenskap där du kan utvecklas och lära nytt. Lönen ger dig en inkomst, möjlighet att leva friare, bestämma själv och planera framåt, säger Linda Larsson.

Linda Larsson (S),
kommunstyrelsens ordförande
i Karlstads kommun.
Foto: Karlstad kommun

Ylva Linderson, forskningssekreterare,
Erling-Perssons stiftelse
Partner till Ung Företagsamhet

Varför är det viktigt att träna entreprenörskap redan i grundskolan?

– Entreprenörskap handlar om att hitta svar eller lösningar som ingen annan hittat förut. Att våga sig ut i det okända är lättare om man tidigt får med sig att det är okej att inte ha alla svar från start.

Det vinnande teamet bakom "Superkebaben".

Tone Lindblom, Selma Holmqvist och Molly Jernström som ligger bakom lekparksförslaget som nu ska bli verklighet.

Här pitchar trion inför Karlstads kommunstyrelse.

Ung Företagsamhet bidrar till mer jämställt näringsliv

UF-företagande ökar sannolikheten att kvinnor startar företag efter skoltiden – och UF-företag är mer jämställda än företag inom det privata näringslivet. Genom initiativet "Våga vara företagsam", som finansierats av Tillväxtverket, vill Ung Företagsamhet bidra till att fler kvinnor startar företag.

För få kvinnor startar, äger och driver företag i Sverige och regeringen har ett uttalat mål om att främja kvinnors företagande. Genom att synliggöra en bredd av förebilder, hjälpa unga kvinnor att hitta sina individuella drivkrafter och att avdramatisera misslyckanden vill Ung Företagsamhet bidra till att kvinnor ska bli lika självklara som män i rollen som företagare. Ung Företagsamhets initiativ "Våga vara företagsam", som lanserades under våren, bygger på just detta och finansieras av Tillväxtverket.

Ung Företagsamhet bidrar även till ett mer jämställt näringsliv på flera sätt.

- Högre andel kvinnor som driver UF-företag, 45 %, än i näringslivet. Enligt Ekonomifakta är omkring var fjärde av Sveriges cirka 500 000 företagare kvinna.
- Fler kvinnor på chefsposition. I UF-företag som drivs av både män och kvinnor har 55 % en kvinna som vd/företagsledare. Totalt är nästan 5 av 10 chefer i UF-företagen (med titel vd eller företags-

ledare) kvinnor (45 %). Motsvarande siffra för det privata näringslivet enligt SCB (Statistiska centralbyrån) är drygt 3 av 10 (32 %).

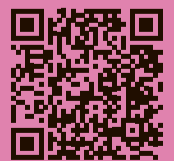
- Forskning visar att kvinnor med UF-bakgrund är hela 80 procent mer sannolika att starta aktieföretag och att tidigare UF-företagare har 44 procent högre sannolikhet att bli chefer.
- Tjejer och kvinnor utvecklas mer än pojkar och män när de får utbildning i entreprenörskap, exempelvis kring egenskaper som att nätverka och finansiell kunskap, vilket tidigare setts som hinder för kvinnors entreprenörskap, visar forskning.

– **Jag hade** inte startat eget så snabbt utan UF-året. Jag fick lära mig om affärsplan, marknadsföring och sånt, innan visste jag inte så mycket om att driva företag. Efter UF-året så är inte barriärerna så höga, det är bara att göra och lära sig längs vägen, säger Ida Norström, UF-alumn och grundare av Energy Effective Solutions.

Våga vara företagsam

Skanna QR-koden för att ta del av initiativets delar:

- Är det lika självklart att starta eget företag som att bli anställd? Så kan vårdnadshavare bidra genom samtal hemma!
- Förebilder! Unga entreprenörer och UF-alumner inspirerar.
- Webinarie för klassen: Våga vara företagsam – med panel om drivkrafter.

Kreativitet och energi när 800 UF-företagare visar upp sig i SM i Ung Företagsamhet

Morgondagens affärsidéer – redan idag. Snart samlas 800 av Sveriges mest företagsamma ungdomar för att visa upp sina affärsidéer under SM i Ung Företagsamhet.

Stockholmsmässan kommer sjuda av kreativitet och energi den 28-29 maj när cirka 800 av Sveriges mest företagsamma ungdomar är på plats under SM i Ung Företagsamhet. Totalt är det cirka 230 UF-företag som dels visar upp sina produkter och företagsidéer i mässhallen för allmänheten, dels tävlar om SM-guld i 16 kategorier inför tävlingsjurys bestående av representanter från näringslivet.

Under SM i Ung Företagsamhet kommer även grundskoleelever som arbetat med Ung Företagsamhets läromedel visa upp sina entreprenöriella förmågor. Det hålls också en stor nationell lärarkonferens med cirka 200 lärare från hela landet samt inspirationsföreläsningar.

Det finns många exempel på uppmärksammade företag som har börjat sin resa som UF-företag däribland Färsking, RedLocker, MerchSweden, Locker Room Talk och Quinix. Flera av dessa har även deltagit på SM i Ung Företagsamhet och intresset för framtidens entreprenörer brukar vara stort. Förra året besökte tusentals personer SM i Ung Företagsamhet och det är fri entré till utställningen i mässhallen.

– Dagens unga är morgondagens medarbetare och entreprenörer så jag hoppas att så många som möjligt tar chansen att uppleva den energi som finns här

hos både grundskole- och gymnasieeleverna. Det är otroligt inspirerande och ger framtidstro, säger Katarina Konecnik, SM-ansvarig på Ung Företagsamhet.

För att kvalificera sig till SM har UF-företagen, från både högskoleförberedande- och yrkesprogram, först behövt kvala via regionala tävlingar. Den mest prestigefyllda kategorin är "Årets UF-företag" där segrarna även får representera Sverige i EM i Ung Företagsamhet, Gen-E, senare i sommar. Där vann Sobb UF förra året och kom tvåa i EM, läs mer på sidan 6.

UF-företagens affärsidéer har stor spännvidd, från hantverksprodukter till socialt entreprenörskap kopplat till exempelvis att förebygga psykisk ohälsa och även nya spännande lösningar brukar ta plats på mässgolvet. Förra året vann exempelvis HeadLock UF Årets innovation med ett nytt hjälmåls som även blev viralt på TikTok. 2022 vann Noll Deponi UF Årets UF-företag med en ny maskin som kan separera glas från fönster och dörrar och därmed minska återvinningsstationernas deponiavfall.

– Det är roligt att se deras kreativitet och innovationskraft när det gäller affärsidéer, inte minst kopplat till ett samhällsengagemang. Vi är övertygade om att en ökad ung företagsamhet bidrar till en positiv samhällsutveckling, säger Katarina Konecnik.

Elin Ivarsson, tf. Head of Communication, Fortnox
Partner till Ung Företagsamhet

Vad betyder SM i Ung Företagsamhet för er?

– Här samlas några av de mest drivna, ambitiösa och innovativa gymnasieeleverna i Sverige. Det är svårt att inte inspireras av våra framtida entreprenörer och ledare, men såklart också de UF-lärare som verkligen förbättrar vårt samhälle genom sitt engagemang i unga. Vi tror på ett välmående samhälle format av framgångsrika företag, på SM i Ung Företagsamhet läggs grunden för några av dessa företag.

Fakta

Vad: SM i Ung Företagsamhet

När: 28-29 maj

Var: Stockholmsmässan, Älvsjö

Hur: Utställningen i mässhallen är öppen för allmänheten följande tider; 28 maj, klockan 18.30-21.00 och 29 maj, klockan 9-15. Det är fri entré.

Malin Dahlgren, rektor på Hedda Anderssongymnasiet
och Adam Sandgren, näringslivschef på Lunds kommun.

Ökad företagsamhet hos unga – fokus för Lund

Foto: Lunds kommun

En röd tråd av entreprenörskap genom hela skolgången ska stärka kopplingen mellan skola och näringsliv och ge fler unga vägar in i samhället. Lunds kommun satsar på ett utökat samarbete med Ung Företagsamhet som en viktig del i deras näringslivsprogram och i arbetet med kompetensförsörjningen.

Kommuner som arbetar strategiskt med näringslivsutveckling och samarbetar med Ung Företagsamhet skapar fler jobb och bidrar till att invånarna stannar kvar eller flyttar tillbaka till sin hemkommun i högre utsträckning, visar en rapport. Många kommuner över hela landet väljer också att samarbeta med Ung Företagsamhets regionala kontor på olika sätt som en del i deras utbildnings- och näringslivsstrategier.

När Lunds kommun spikade "fler lundabor i arbete" som ett av deras främsta mål de närmsta åren var ett utökat avtal med Ung Företagsamhet Skåne, som beslutades av kommunstyrelsen, ett steg i det arbetet.

– För oss handlar det om att koppla samman näringsliv och skola, att få barn och ungdomar att hitta något som de drivs av så att de kan hitta sin väg framåt. Ung Företagsamhet en viktig del i maskineriet i att göra ungdomar till delaktiga samhällsmedborgare, säger Adam Sandgren, näringslivschef i Lunds kommun.

Det utökade avtalet handlar enkelt förklarat om ökat verksamhetsstöd och ett längre avtal över tre år samt att involvera Ung Företagsamhet mer i arbetet med ungt entreprenörskap genom hela skolgången, i både grund- och gymnasieskola. Fokus handlar om att rusta fler unga med entreprenöriella förmågor.

– Vi behöver ju inte bara nya bolag utan också människor som kan utveckla de många spännande företag som redan finns här, där vi måste se vad de har för behov, säger Adam Sandgren.

Även om det är mycket som skolan måste prioritera är tanken att entreprenörskap ska finnas med hela tiden och kommunens förvaltningar samar-

betar bra och tätt i frågan, enligt Adam Sandgren. När Hedda Anderssongymnasiet startade för sex år landade de i att framtidens skola måste jobba för att unga ska bli bättre på att agera och stärka i sin förmåga att göra skillnad, berättar Malin Dahlgren, rektor. En viktig del blev obligatoriskt UF-företagande för alla elever, oavsett program.

– För mig handlar det inte om att väga entreprenörskap mot något annat utan allt hänger ihop. Vi jobbar mycket med hållbart samhällsbyggande och ämnesövergripande och då kommer entreprenöriella kompetenser in. Där är UF-företagande ett klockrent verktyg, säger hon.

– Givetvis är det kul med elever som står på mässor, men för oss är det allra mest intressanta vad alla lär sig genom processen. Att se hur de växer när de får träna i att pitcha eller undersöka sin idé i förhållande till omvärlden, att de blir tvungna att jobba projektorienterat och så vidare. Det är grejen.

Ann Stjernqvist, grundskollärare på Fäladsskolan, betonar vikten av entreprenöriellt lärande redan i grundskolan. Det låter fler elever ta plats, än vid annan undervisning, är grupp- och individstärkande och ökar skolmotivationen, enligt henne.

– Verkligheten tar större plats i klassrummen vilket motiverar många olika elever, både de som behöver utmaningar och de med en bakgrund som gör det svårt att alltid lyckas med vanliga skoluppgifter. Att lyckas entreprenöriellt är något som stärker många ungdomar, säger hon.

En annan viktig del i det fördjupade samarbetet är att kommunen vill, tillsammans med Ung Företagsamhet och andra aktörer som genererar kompetensförsörjning, talangutveckling och hållbar tillväxt, underlätta ungas vidare steg i livet efter skolan.

– Ung Företagsamhet gör mycket nytta med en röd tråd kring det breda entreprenörskapet i skolan. Det unika som vi vill göra här är att fortsätta den röda tråden och lyfta ungdomar vidare ytterligare även efter Ung Företagsamhet i skolan, tillsammans med dem och andra främjarorganisationer i systemet. Ambitionen är att skapa en plattform för det, säger Adam Sandgren.

**Josefine Carlberg, ansvarig,
Hakon Swenson stiftelsen**
Partner till Ung Företagsamhet

Varför är entreprenörskap viktigt att träna genom hela skolgången?

– Entreprenörskap är en kombination av kunskaper, förmågor, insikter om sig själv och samarbete med andra. Dessa färdigheter har unga nytta av genom hela livet oavsett vilken väg de väljer. Därför behöver de få möjlighet att träna på dem i ett sammanhang som uppmuntrar dem att utveckla sig – en möjlighet som Ung Företagsamhet ger!

Klimatsmart samhälle i Minecraft hyllades

Fokus på fysisk och psykisk hälsa och smarta, innovativa lösningar. Det var ett vinnande koncept när Nybyskolan i Ånäset, Västerbotten, vann den nationella finalen av Skolhackathon i Minecraft.

Hur kan man skapa ett klimatneutralt samhälle? Det uppdraget har över 2 000 mellanstadieelever över hela Sverige utforskat genom Skolhackathon i Minecraft, som arrangeras av Ung Företagsamhet och Svenska Science Centers. Genom konceptet får eleverna känna delaktighet i samhällsfrågor och samtidigt lära sig mer om innovation, demokrati och entreprenörskap.

Arbetet i klassrummen startar med Ung Företagsamhets läromedel Vårt Samhälle, där eleverna utgår från vad som ingår i ett samhälle. Därefter bygger och skissar eleverna fram sin prototyp, och slutligen går de in i Minecraft, för att bygga upp det samhälle som de skapat. Om man önskar, kan eleverna sedan även tävla med sina bidrag, först regionalt och sedan nationellt. Efter en spännande nationell final utsåg en meriterad jury Nybyskolan i Ånäset, Västerbotten till segrare. Där har årskurs 4 och 5, totalt 28 elever, arbetat tillsammans med projektet. Framförallt var det innovativa lösningar kring biogas och fokuset på hälsa, både fysisk och psykisk, som imponerade på juryn. Invånarna i samhället har exempelvis gemensamt gym, där maskinerna genererar el, samt kortare arbetstider.

– Det känns bra att ha vunnit. Det har varit roligt att hålla på med Minecraft. Att hitta saker som är

klimatneutrala har varit svårt. Vi har fått klura, diskutera och rösta för att hitta lösningar, säger Nilas Liljenord, Hugo Kosola, Kitty Tarvainen, tre av eleverna som arbetat med projektet.

– Det känns överkligt att vi på lilla Nybyskolan, det går ju bara 100 elever här, har vunnit allt. Det har varit intensiva veckor men vi har sett en gemenskap och självkänsla som har växt hos eleverna. De märks, syns och vågar komma med tankar och idéer, säger läraren Caroline Denninger som tillsammans med kollegorna Miriam Öberg och Adéle Andersson arbetat med klassen.

Priset bestod av en pokal och där klassrepresentanterna samt lärare får en resa till SM i Ung Företagsamhet där de får visa upp sin värld för besökarna.

– Stort grattis till Nybyskolan, och till alla deltagare i årets Skolhackathon i Minecraft. Att unga tidigt lär sig att de kan påverka och forma sin omvärld och att de har inflytande över hur deras framtid utformas är ett värdefullt bidrag till skolans värld. De entreprenöriella kompetenser eleverna tidigt lär sig har ett positivt inflytande på hur de tillgodogör sig kunskap och hur de engagerar sig i sitt skolarbete, säger Therése Axelsson, grundskoleansvarig på Ung Företagsamhet i Sverige.

2 271 elever
108 klasser
10 regioner medverkade:
 Blekinge, Dalarna, Gotland, Jönköping,
 Norrbotten, Skaraborg, Skåne,
 Stockholm, Västerbotten, Västernorrland
33 kommuner

Juryns motivering: "Med en innovativ och säker blick har gruppen presenterat ett inkluderande och klimatneutralt samhälle. Ett samhälle grundat med ett naturvetenskapligt djup utan att göra avkall på den sociala hållbarheten. Med en hög krismedvetenhet och internationell utblick har gruppen skapat ett samhälle där människan och hälsan är i fokus. Stort grattis till Nybyskolan, Ånäset i Västerbotten."

Juryn bestod av Thomas Floberg, vice vd, marknads- och operativchef på Microsoft i Sverige, Karin Aase, enhetschef för Handel och hållbarhet hos arbetsgivar- och branschorganisationen Teknikföretagen, Lena Fritzen, professor i pedagogik och verkställande ledamot i Familjen Kamprads stiftelse, Taufeeq Saleh, UF-alumn som vann SM i Ung Företagsamhet med UF-företaget Sobb UF, numera Emploify AB

Årskurs 4-5 i Nybyskolan jublar över segern i den nationella finalen.

Azddin Benberkan, grundare och vd, Quickbutik
 Partner till Ung Företagsamhet

Varför är entreprenörskap viktigt att träna redan i grundskolan?

– Entreprenörskap skärper våra ungas kreativitet och initiativkraft - något som är helt avgörande egenskaper för framtidens ledare.

Hur kan entreprenörskap bidra till att öka Sveriges teknikutveckling/tekniska kompetens?

– Genom entreprenörskap tänds en gnista av nyfikenhet och innovation hos de unga, vilket i sig är nyckeln till att öka Sveriges teknikutveckling framåt.

UF-företagande jämnar ut spelplanen för unga

Mer jämlik spelplan i skolan och mellan könen inom entreprenörskap och företagande. Stärkta entreprenöriella kompetenser – oavsett gymnasieprogram. Ny forskning visar på flera positiva samhällseffekter av UF-företagande.

Under de tre senaste läsåren har totalt 1 100 elever på 31 skolor runt om i landet medverkat i en forskningsstudie kring UF-företagandets effekter. Studien har letts av Kåre Moberg, forskningsledare på Fonden for Entreprenørskab, Danmark, där både elever som drivit UF-företag och elever som inte gjort det, har medverkat.

Han lyfter fram tre tydliga resultat som visar på positiva effekter av UF-företagande.

– UF-företagande som en generell insats ser ut att höja entreprenöriella kompetenser, oavsett gymnasieprogram. Det fungerar också extra bra för underrepresenterade grupper när det gäller entreprenörskap, exempelvis kvinnor eller för elever som kommer från icke-akademiska hem eller har lågt akademiskt självförtroende. Det är väldigt spännande, säger han.

Resultaten bekräftar tidigare forskning på UF-företagande som samhällsstärkande. Det är också i linje med annan forskning om entreprenöriellt lärande, som exempelvis positiva effekter på olika typer av utanförskap, enligt Kåre Moberg. Det kan helt enkelt skapa en mer jämlik spelplan och minska startsträckorna för unga inom skolan och samhället.

– Låg akademisk självkänsla kan ofta leda till att unga får problem i skolan, säger han. Insatsen med UF-företagande blir något annat än vanlig skolundervisning, där får eleverna arbeta med andra talanger och lärarna behöver omvärdera sina elever. Det är häftigt att se.

En del av studien var även intervjuer med lärare på skolor som har UF-företagande, men som själva inte undervisar i UF-företagande. Resultaten där pekar på att lärarna anser att UF-företagande utvecklar användbara kompetenser hos eleverna, både vad

gäller deras fortsatta skolgång och senare i livet. Men de uppger också att det behövs mer samarbete kring undervisningsmetoder, ämnen och årskullar om eleverna ska få mer användning av dessa kompetenser efter UF-företagandet.

Kåre Moberg betonar vikten av att fortsätta lyfta entreprenörskap som en viktig del inom skolans värld, bland annat genom forskning på dess effekter.

– Entreprenöriella kompetenser är viktiga för att hantera osäkerhet, kunna navigera i en osäker verklighet och vara kreativ. Ju fler jobb som ersätts av AI kommer det bli ännu viktigare att ta till vara på de mänskliga kompetenserna och Ung Företagsamhet fostrar detta. Många har det tufft i skolan idag och vi behöver hitta sätt att engagera våra unga, att göra dem nyfikna på lärande, utveckla sociala kompetenser och fungera i grupp.

Kåre Moberg.

Tre effekter av UF-företagande

1. UF-företagare, oavsett program, upplever i mycket större grad att de har utvecklat entreprenöriella kompetenser än eleverna i kontrollgruppen.

2. UF-företagande har en speciellt positiv påverkan på de kvinnliga deltagarna. UF-företagande kan därför vara en effektiv insats för att minska könsrelaterad ojämlikhet inom entreprenörskap och företagande.

3. UF-företagande har en speciellt positiv påverkan på elever som kommer från icke-akademiska hem och elever med lågt självförtroende vad gäller akademiska prestationer.

Mikael Jansson, vd, ManpowerGroup
Partner till Ung Företagsamhet

Varför investerar ni i Ung Företagsamhet?

– Genom samarbetet kan vi stärka ungdomar och hjälpa dem att utveckla färdigheter som behövs, och på så sätt kan vi stärka ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden.

Hur kan entreprenörskap öka ungas livsmöjligheter?

– Entreprenörskap utvecklar färdigheter som är användbara både inom arbetslivet och i livet generellt. Det handlar om att ta initiativ, vara kreativ, lösa problem, kommunicera effektivt och planera. Sverige har också över lång tid byggt hela sitt välstånd tack vare skickliga entreprenörer.

UF-företagande har en speciellt positiv påverkan på kvinnliga deltagare enligt forskningen.

Satsning för att stärka Sveriges innovationskraft

Sara Jons.

Fler UF-företag, högre innovationshöjd på teknikprogrammet – och ökat självledarskap. En satsning med målet att stärka ungas entreprenörskap och Sveriges innovationskraft långsiktigt.

I över 20 år har Stiftelsen Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond, Ljungbergsfonden, investerat i Ung Företagsamhet, både nationellt och med särskilt fokus på regionerna Blekinge, Dalarna, Gävleborg, Halland, Jönköping och Värmland. Som en av Sveriges största privata utbildningsfonder inom teknik, naturvetenskap och entreprenörskap har UF-företagande på Naturbruks-, Naturvetenskaps- och Teknikprogrammet varit fokusområden, och där har UF-företagandet också ökat.

Tack vare Ljungbergsfondens investeringar lanserades även utbildningskonceptet Globala utmaningar, för grundskolan, förra året. Där får grundskoleelever träna sina entreprenöriella förmågor genom verkliga utmaningar hämtade från näringslivet. Att träna entreprenöriella förmågor och förhållningssätt genom hela skolgången är viktigt då entreprenör-

skapet är motorn i innovationssystemet, enligt Sara Jons VD på Ljungbergsfonden. Därför investerar de långsiktigt och möjliggör verksamhetsutveckling i Ung Företagsamhet och de delar även ut ett årligt Teknikstipendium på 10 000 kronor till ett UF-företag.

– Det krävs nya innovationer, affärsmodeller och vanor för att hantera våra samhällsutmaningar. Att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt och entreprenöriella förmågor kommer att vara nycklar till att lyckas och Ung Företagsamhet är ett fantastiskt sätt att få träna och utveckla det på, säger hon.

Kommande tre år är två av fokusområdena för deras investering att öka UF-företagens innovationshöjd på Teknikprogrammet, med ambitionen att långsiktigt stärka Sveriges innovationskraft, samt att öka självledarskapet hos unga genom en

ny utbildning.

– Entreprenörskap och självledarskap i bred mening är två av EU:s identifierade nyckelkompetenser. Vi lever i en komplex värld med stora globala utmaningar. Oavsett om du är anställd eller driver eget måste du klara av att navigera i olika typer av utmanande situationer, våga fatta svåra beslut utan att ha fullständiga underlag med fakta och ständigt förmå att lära nytt. För att lyckas med det krävs ett gott självledarskap, säger Sara Jons.

– Dessutom tror jag att man lättare kommer att kunna styra sitt liv och uppnå egna drömmar och mål och samtidigt bidra till en bättre värld med ett utvecklat självledarskap. Det är extra kul med denna satsning då Ung Företagsamhet utsågs till Årets samhällsaktör 2023 i kategorin ledarskap, vilket visar på frågans vikt.

Julia Hofvendahl.

Foto: Jenny Hallengren

Undersökning: Ung Företagsamhet stärker ungas privatekonomi

Mer sparande, bättre kunskaper om sparformer och ekonomiska begrepp. En undersökning från Swedbank visar på positiva effekter av UF-företagande för unga vuxnas privatekonomi.

Många unga, 44 procent, oroas över ekonomin, enligt rapporten Back2School 2023 från Ungdomsbarometern där över hälften av de tillfrågade upplevde att deras levnadsstandard sänkts på grund försämrad samhällsekonomi. Samtidigt visar en undersökning från Swedbank på positiva effekter mellan unga vuxnas sparande och kunskaper om privatekonomi om de tidigare drivit UF-företag genom Ung Företagsamhet på gymnasiet.

Personer som tidigare drivit UF-företag sparar mer, i flera olika former, och uppger att de har bättre kunskaper om ekonomiska begrepp och sparformer än personer som inte drivit UF-företag, enligt undersökningen.

– Övning ger färdighet! Genom att träna på att driva företag får du kunskaper och insikter för verkliga livet. Kunskaper du kan dra nytta av när det kommer till din egen privatekonomi, som till exempel att jämföra priser och ta in offerter, räkna, planera och fatta ekonomiska beslut, säger Julia Hofvendahl, ungdomsekonom på Swedbank om skillnaderna.

Swedbank är partner till Ung Företagsamhet där UF-företagarna bland annat erbjuds gratis banktjänster och föreläsningar. Goda kunskaper om sparande, regelbundet sparande och olika ekonomiska begrepp lyfter Julia Hofvendahl fram som extra betydelsefulla skillnader, mellan de som drivit UF-företag och inte. Enligt henne kan UF-företagande bidra till ökad kunskap och intresse, två viktiga faktorer för att få till en sund och hållbar ekonomi. Att öka ungas kunskaper kring privatekonomi är viktigt enligt Julia Hofvendahl.

– Att vara ung vuxen är en tid i livet när drömmarna kan vara stora och både möjligheterna och fallgroparna många. Det är nu många sätter grunden för resten av sitt liv. Vilket liv man kan skapa sig beror på många sätt vilken kunskap om ekonomi man har, och hur förmågan att hantera pengar ser ut.

Fotnot: Undersökning genomförd av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank i mars 2023. 1 219 personer mellan 18 och 29 år deltog.

Ida Friis, skolinspiratör på Ung Företagsamhet Jönköping inledde Framtidskoll på Junedalsskolan.

Corina Kuzma.

Framtidskoll och framtidstro på schemat

Entreprenörskap, arbetsmarknad, privatekonomi, jobb – och inspiration. Det stod på schemat när Ung Företagsamhet för första gången genomförde temadagen Framtidskoll på anpassad grundskola.

Konceptet Framtidskoll, ett samarbete mellan Ung Företagsamhet, Swedbank och Sparbankerna, handlar om att ge elever på grundskolan kunskap och framtidshopp inför livet som ung vuxen och har genomförts under flera år runt om i landet. Förra läsåret tog drygt 25 000 högstadiel elever över hela landet del av Framtidskoll.

Det här läsåret genomfördes också Framtidskoll för första gången på den anpassade grundskolan, när Ung Företagsamhet Jönköping besökte Junedalsskolans anpassade grundskola årskurs 8 och 9.

När elever står inför sina gymnasieval kan det kännas livsavgörande och svårt, och för elever på den anpassade grundskolan går heller inte alltid verkligheten ihop med det eleven drömmer om. Detta som en följd av till exempel begränsningar i programinriktningar på den anpassade gymnasieskolan.

– Därför är det extra viktigt att skolan och externa aktörer finns och visar upp alla de möjligheter som faktiskt finns för våra elever, säger Stina Sjunnesson, skolans studie- och yrkesvägledare.

Under dagen pratade Ida Friis, skolinspiratör på Ung Företagsamhet Jönköping, om gymnasieval, UF-företagande och vikten av självkänedom. Corina Kuzma från Swedbank berättade om budget, sparande, lån och bedrägerier. Eleverna fick också

bekanta sig med förmågor inför framtiden och öva sig på att komma på olika affärsidéer.

Under dagen fick eleverna inspiration från en UF-alumn som berättade om sin resa från anpassad grund- och gymnasieskola, med UF-företagande, till att få jobb. Ett annat inslag under dagen var passet om CV och personligt brev. Hur skriver man dessa dokument och hur beskriver man egentligen sig själv.

– Passen hade en tydlig agenda och var väl anpassade för vår elevgrupp där det finns nivåskillnader mellan eleverna. Dessutom innehöll passen information från förebilder som eleverna kan relatera till. Det är så viktigt! säger en av de deltagande lärarna.

Rebecca Johansson, projektledare för grundskolan på Ung Företagsamhet Jönköping, var nöjd med dagen och planen är att fler Framtidskoll på anpassad grundskola kan hållas framöver.

– Det är viktigt att eleverna får med sig dessa kunskaper och ser sina möjligheter i framtiden. Extra roligt var att eleverna deltog så aktivt och vågade ställa massor av intressanta frågor till föreläsarna, säger hon.

Björn Elfstrand, vd, Sparbankernas Riksförbund
Partner till Ung Företagsamhet

Varför investerar ni i Ung Företagsamhet?

– Sverige utvecklas och drivs framåt av innovation och entreprenörskap. UF-företagande är en fantastisk möjlighet att prova på att driva företag – på riktigt. Därför har Sparbankerna stöttat Ung Företagsamhet under många år.

Varför är det viktigt att utveckla sina entreprenöriella förmågor redan i grundskolan?

– Att öva på saker som kanske känns stort och svårt gör att man utvecklas och ger viktig kunskap som man tar med sig resten av livet.

Om Framtidskoll

I ett flertal regioner över hela landet arrangerar Ung Företagsamhet, i samarbete med Swedbank och Sparbankerna, den kostnadsfria temadagen Framtidskoll för högstadielklasser. Utbildningskonceptet innehåller tankeväckande föreläsningar på temat entreprenörskap, jobb och privatekonomi. Syftet med Framtidskoll är att förbereda eleverna inför stundande vägval. Kort och gott - att ge dem koll på framtiden.

Förra läsåret tog drygt 25 000 högstadiel elever över hela landet del av Framtidskoll.

Ulrica Bergström, projektledare
samhällsengagemang, Swedbank
Partner till Ung Företagsamhet

Hur kan Framtidskoll bidra till att öka ungas livsmöjligheter?

– Med Framtidskoll vill vi visa på elevernas möjligheter att göra aktiva och medvetna val för sin framtid. När det gäller just privatekonomi, som vårt pass handlar om, vet vi att barn som lär sig om pengar har större chans att få en sund och hållbar ekonomi som vuxna.

”Alla elever på yrkesprogram borde få driva UF-företag”

För sitt arbete med att stötta, bygga relationer och öka elevernas självförtroende. UF-läraren Carina Karlsson Flink är Årets yrkeslärare – och hon tillskriver sitt arbete med UF-företagande en stor del i framgången.

Carina Karlsson Flink har jobbat som yrkeslärare på VBU Högbergsskolan i Ludvika sedan 2012. Hon undervisar på försäljnings- och serviceprogrammet - och är UF-lärare, något hon varit sedan starten av lärarbanan. 2023 utsågs hon till Årets yrkeslärare på Lärargalan. I motiveringen från eleverna lyfts Carinas förmåga att möta och stötta dem i det dagliga arbetet, att hon är rak och ärlig samt har en förmåga att se dem och vara en trygg vuxen som de litar på och kan prata problem och skratta med. Carina själv tror att mycket handlar om just hennes roll som UF-lärare och arbetet med UF-företagande.

– Ung Företagsamhet är en stor del av min undervisning och utan UF-företagandet hade jag nog inte jobbat som lärare. Allt vi gör från årskurs ett till tre får utlopp när de driver UF-företag. När man coachar i att bli en bättre säljare eller mark-

nadsförare så är det mycket relationer man jobbar med. Man behöver jobba med deras självkänsla och självförtroende. Vi pratar mycket om att våga vara sitt eget varumärke, men om mycket annat också som kan vara tufft, och jag utmanar dem.

Vad ser du att eleverna främst får med sig av UF-året?

– Framförallt en personlig utveckling. Det är det som de flesta tidigare UF-eleverna säger. Att även om UF-året gick dåligt så fick de många lärdomar, mest om sig själva men även kring företagande. Årets yrkeslärare tycker att UF-företagande borde vara obligatoriskt för alla yrkesprogram.

– Många blir ju egna företagare men även om man blir anställd har man nytta av det man lär sig. Det största hindret jag ser är att det behövs en skolledning som prioriterar entreprenörskap, men också att det blir fler lärare inom yrkesprogrammen som förstår hur enkelt det är, och hur mycket det ger.

**Anna Carlström, kanslichef,
Familjen Kamprads stiftelse**
Partner till Ung Företagsamhet

Varför är entreprenörskap viktigt inom yrkesprogram?

– Att under skoltid få pröva sin idé, lyckas, misslyckas och att våga ger bättre förutsättningar att senare i livet hantera den egna framtiden. Särskilt viktigt inom yrkesprogrammen för att få tillgång till förebilder, näringslivskontakter och en verktygslåda full av kompetenser. Utbildning är en framgångsrik väg för att få fler att kunna, att vilja och att våga starta företag.

Ny jobbplattform ska koppla samman näringsliv och UF-alumner

Platsannonser från Ung Företagsamhets partners, tips för att skriva cv eller inför jobbintervjun. UF alumnis nya jobbplattform ska knyta UF-alumner och näringsliv närmare varandra. Ung Företagsamhets partner Scan Sverige ser flera fördelar med den nya satsningen.

Den nya plattformen UF alumni jobb finns tillgänglig för medlemmar i UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare, i inloggat läge på ungforetagsamhet.se. Medlemskapet är kostnadsfritt. Där kan UF-alumner hitta jobbannonser både i sin region, men även över hela Sverige. Annonserna har publicerats av partners till Ung Företagsamhet.

Scan Sverige är en nationell partner som redan har testat att publicera lediga tjänster på den nya plattformen. Enligt Maria Lindholm, HR chef på Scan Sverige, är deras investering i Ung Företagsamhet självklar då de vill "uppmuntra nästa generations medarbetare, innovatörer och entreprenörer, till att arbeta inom den livsviktiga livsmedelsbranschen". Hon ser flera fördelar med att kunna nå målgruppen UF-alumner.

– Det ger oss en direktkanal till ungdomar med erfarenhet av att driva UF företag och som just är i skedet att gå ut i arbetslivet och är taggade på att börja jobba. På Scan kan vi erbjuda både sommar-

jobb och tillsvidareanställningar inom tillverkning, försäljning, marknadsföring, ekonomi och produktutveckling till exempel. Det är en happy-happy situation för bägge parter, säger Maria Lindholm.

Enligt henne är UF-företagande en stark merit att ha på cv:et.

– Det är mycket meriterande då det visar på driv, nyfikenhet och engagemang. Man har upplevt hela företagsåret och alla delar av företagandet vilket är en värdefull erfarenhet oavsett om man fortsätter driva företag eller inte.

Just företagsamma förmågor, som man tränar mycket genom UF-företagande, värderas högt av dem, enligt Maria Lindholm.

– Förutom att man delar vår kärlek till god mat och det svenska landskapet så söker vi framförallt proaktiva lagspelare. Medarbetare som är duktiga på att samarbeta, har ett driv och en nyfikenhet på att lära sig mer och utvecklas. Det är vad vi skapar tillsammans som gör skillnad.

Maria Lindholm.

VI ÄR STOLTA ÖVER VÅRA PARTNERS

TACK FÖR ATT NI ÄR MED OCH BYGGER SVERIGES FRAMTID

GULDPARTNERS

Fortnox

Familjen Kamprads stiftelse
The National Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

limeD

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Triton

VISMA | SPCS

SILVERPARTNERS

Elsa Ohlson
FOUNDATIONPROTECTOR
försäkring

Røsurs

Wasa Kredit

BRONSPARTNERS

företagarna

Quickbutik

SEB

VOLVO Citi Foundation

PARTNERS

Bloomberg

concentrix

GetAccept

MEDIAPARTNER

SvD

MÄSSPARTNER

LOKA

MED STÖD FRÅN

Skolverket

Stöd oss – bli partner!

Scanna QR-koden så kan även du
investera i Sveriges framtid